

Az 5-szimbólum rajzi feladatsor bemutatása

Hortoványi Judit

1. 5-szimbólum rajzi feladatsor

- **Célzottan pedagógiai használatra szánt** projektív rajzfeladat
- Egy **képzeltbeli utazás kerettörténetébe** ágyazva ábrázoltat 5 megadott szimbólumot (hajó, ház, szív, fa, választott szimbólum)
- Célja a szimbólumok rajzán keresztül az **önismeret és önkifejezés segítése**
- Az 5 megadott szimbólum **a rajzoló önmagára vonatkozó gondolatainak, érzelmeinek és vágyainak megjelenítése** szimbolikus formában

2. Projektív rajzok pedagógiai használata

NEM művészeti nevelés

- NEM esztétikai rajztanítás
- NEM művészképzés
- NEM rajzkészség fejlesztése
- NEM ábrázolási konvenciók tanítása
- NEM a valóság leképezése
- NEM az élethű ábrázolásra törekvés
- NEM javít, nem korrigál a tanár

NEM művészetterápia

- NEM mentálisan beteg vagy sérült gyerekekkel való foglalkozás
- NEM diagnosztikai eszköz
- NEM a tudattalan feltárása cél
- NEM pszichoanalitikus szemlélet
- NEM pszichológiai rajzelemzés

PEDAGÓGIAI HASZNÁLAT

- **Belső tartalmak kifejezése és tudatosulása**
- **Élményfeldolgozás és önkifejezés**
- **A rajz mint nonverbális kommunikációs csatorna (tanár-diák, diák-diák, csoport és egyén között)**
- **Önismereti és közösségformáló pedagógiai eszköz**
- **Szociális és személyes kompetencia előtérbe kerülése**

3. Pedagógiai használat

HOGYAN SZÓL A RAJZ A RAJZOLÓRÓL?

- A PROJEKTÍV RAJZ ESZKÖZ ARRA, HOGY A RAJZOLÓ ÖNMAGÁRÓL GONDOLKODJON ÉS BESZÉLJEN
- A PROJEKTÍV RAJZ A VERBÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ ALAPJÁT, KIINDULÓPONTJÁT KÉPEZI
- Az egyes rajzi jegyek felismerése a beszélgetést segítik
- A beszélgetés megmaradhat szimbolikus szinten! (a rajzoló szabályoz)

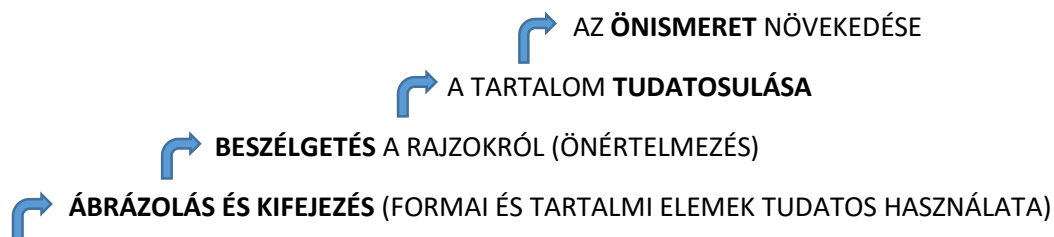
Kapcsolódás a pszichológiai rajzelemzés módszeréhez:

Minden, amit a rajzoló a rajzról mond, azt önmagáról mondja (projekció)

„Az nem biztos, hogy a világ olyan, amilyennek látom, de az biztos, hogy én olyan vagyok, amilyennek a világot látom”

4. Projektív rajzok és önismeret

ALKOTÁS → ÁBRÁZOLÁS → KIFEJEZÉS → BESZÉLGETÉS → TUDATOSULÁS → ÖNISMERET

SZABADKÉZI RAJZ LÉTREHOZÁSA, ALKOTÁSA

5. Kifejezések a „szív” szóval

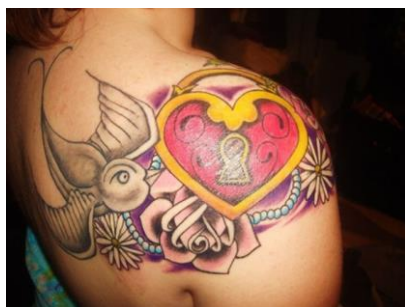
vajszívű * lágyszívű * jószívű * kőszívű * keményszívű * szívtelen * szűkkeblű * jégből van a szíve * aranyból van a szíve * csupa szív * oroszlánszívű * szívtipró * összetörte a szívét * szívbe markoló * szívet tépő * szívet melengető * meghasadt a szíve * szívébe zárta * lángolt a szíve * összeszorult a szíve a félelemtől * kitárja a szívét * szívére vette * szíven ütötte * szíven viseli a sorsát * a szívére hallgat * majdnem kiugrott a szíve a helyéről * torkában dobogott a szíve * tiszta szívből * keserű szívvel * nagy kő esett le a szívéről * szívvel-lélekkel * eszem a szívedet! * szívesen! * szívem közepe * gyermeket hord a szíve alatt * jó szívvel viseltetik valaki iránt * két szerető szív egymásra talál * szívből jövő *

6. Kérdések a SZÍV rajzához

- Milyen a szíved? Milyen érzések laknak benne?
- Ki vagy mi van benne? Miért?
- Mi jut eszedbe a benne lévő dolgokról?
- Mekkora? Hány darabból áll? Van e kapcsolódás vagy átjárás a különböző részek között?
- Mit jelentenek az egyes színek?
- Mit írtál bele? Miért?

7. a SZÍV mint szimbólum

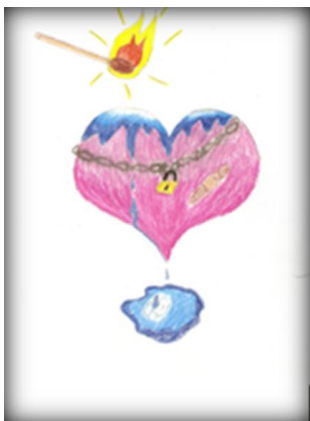
- **Biológiai funkció:** meghatározó élettani jelentőségű szerv, **az emberi test motorja**, a **vérkeringés központja**
- **Vallási tanítások:** az ember **belső erőinek központja**, lelkielő és képességek forrása, lelkiismeret helye, **Isten- és emberszeretet** helye
- **Keresztény tanítások:** Isten Szent Szíve, Jézus Szent Szíve, Mária szívét hét tűr járja át (fájdalom)
- **Népművészet:** szerelmi ajándékokhoz köthető motívum, testi **szerelem jelképe** (alakja a két női kebel, szeméremdomb, férfiak heréje vagy női fenék)
- **Görög és római mitológia:** szerelmi jelkép (Ámor nyíla a szívet célozza meg)
- **Napjainkban** a szeretet és szerelem triviális szimbóluma (falfirkák, feliratok, emblémák, Valentin-napi jelkép, tetováló minták, reklámok, stb.)

8. A rajzokról való beszélgetés

Ez az én szívem. Meggyötörték és megsebezték, rosszul érzi magát. Egyedül van. Azért segítenek a barátok. (15 éves roma lány)

A szívem most kezd felolvadni a egy új szerelem miatt. (14 éves lány)

Szomorú szív, apu miatt. Már másfél éve nem láttam. (13 éves lány)

*Lobbanékony, mint én vagyok!
Közben romantikus meg kedves is
vagyok, meg érzélgős. Kék, mint a
víz, és lila, mert erős. (14 éves lány)*

9. Tiltott vagy szégyellt tartalmak megjelenése

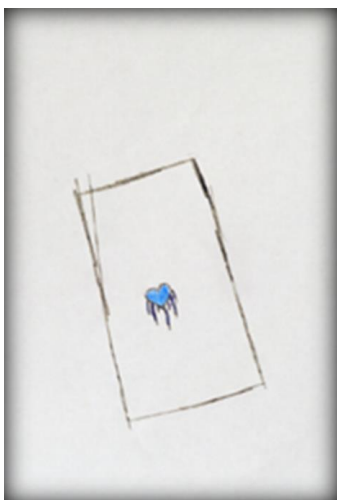
Sötétben van ez a szív, mert sokat érzem magam egyedül. Belül sárga, ez az irigység. Irigy vagyok a többiekre, akiknek sok barátjuk van. Körülötte fal van, elszigetelve érzem magam. Védelemből építettem. (14 éves lány)

Bolond szív, be van bolondulva, piros a szeme. Gonosz, rossz kedve van. Üvöltözik. (16 éves cigány fiú)

Egy túlélő van benne. Rakétavető van a kezében, mert egy vicces háborúban vesz részt. (14 éves fiú rajza a szülei válása közben)

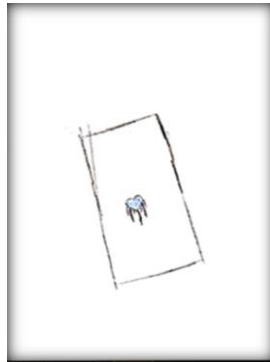
Hideg szív, mert tél van. (a rajzfelvétel időpontja június) Jég borítja. Nem tudom, hogy valaha felolvad-e még. (14 éves gyászoló fiú)

10. Példa problémát jelző és problémamentes rajzokra

Bolond szív, be van bolondulva, piros a szeme. Gonosz, rossz kedve van. Üvöltözik. (16 éves cigány fiú)

- **Problémamentes elemek: méret, rajz elhelyezése**
- **Problémát jelző elemek: túl erős vonal, (radírozás), szín (vörös, dühös szem), részletezés hiánya (női alak), érzelmi töltés (-) saját értelmezés**

Hideg, mert tél van. Jég borítja. Nem tudom, hogy valamikor felolvad-e. Csak úgy van. (14 éves fiú)

- **Problémamentes elemek: kidolgozottság**
- **Problémát jelző elemek: túl kicsi méret, elhelyezés (bekeretezés), szállás vonal, érzelmi töltés (-) szín, jégcsap (hideg szív) saját értelmezés**

Díszek meg gyöngyök vannak rajta. Egy pólómra gondoltam, amikor rajzoltam. Dísznek van rajta egy Bécike lánc is, ez a nevem, van nekem is egy ilyen láncom. Színes a szívem. Dobog.” (BA-BAM-BA-BAM felirat a rajzon) (14 éves roma fiú)

- **Problémamentes: elhelyezés, vonal, szín, kidolgozottság, érzelmi töltés (+) saját értelmezés**
- **Enyhe problémát jelez: túl nagy méret**

11. Példák

12. 5-szimbólum feladatsor gyakorlati képzés

- Saját élmény (5-szimbólum rajzfeladat)
- Rajzfelvétel pedagógiai lehetőségei és szabályai
- Tartalmi és formai elemzés lépései
- Rajzokról való beszélgetés módszertana
- Értékelés, pontozás, a rajzok értelmezése

judit.hortovanyi@gmail.com

judit@5rajz.hu

www.5rajz.hu